

Griendencollege

Programma van toetsing en afsluiting 2021-2022

Maatschappijleer 1

Sanne Severijnen
7-5-2021

Het Griendencollege wil leerlingen via eigentijds onderwijs voorbereiden op de huidige en de toekomstige maatschappij, waarin zij als volwaardig actief lid moeten kunnen leven en werken.

Bij maatschappijleer komen verschillende aspecten als bijv. arbeid, democratie, rechtsstaat, normen & waarden aan bod. Deze behandelen wij klassikaal met de leerlingen waar ruimte is voor beeld- en meningsvorming. Politiek en criminaliteit zijn twee zeer belangrijke aspecten binnen het vak maatschappijleer die de leerlingen goed voorbereiden op hun rol binnen de maatschappij.

Dit sluit aan bij de visie en missie van het Griendencollege omdat het verwerven van een sterke sociale betrokkenheid met een goed waarden- en normenbesef belangrijk wordt gevonden. Op deze wijze kunnen de leerlingen de maatschappij een persoonlijk, respectvol, liefdevol en warm karakter kunnen geven. Bij maatschappijleer bieden wij de leerlingen dus ook burgerschap aan. De centrale vraag die we bij maatschappijleer behandelen is *'hoe functioneert de maatschappij en wat is ons aandeel daarin'?*

Doelstelling: Maatschappijleer bestudeert de structuren en processen van politiek en maatschappij in hun onderlinge verhouding, en doet dat door middel van het bestuderen van politieke en maatschappelijke vraagstukken met behulp van begrippen uit de sociale wetenschappen

Doelen:

- **Politieke en maatschappelijke geletterdheid**
- **Politiek en maatschappelijk oordeelsvermogen**
- **Vermogen tot politieke en maatschappelijke participatie.**

Middelen: We maken gebruik van de methode "Thema's maatschappijleer" van uitgeverij Essener.

Manier van aftoetsen: Er zijn zowel schriftelijke toetsen als praktische opdrachten.

Beschikbare uren: 3 lesuren per week van 50 minuten

Het examenprogramma van maatschappijleer heeft voor alle leerwegen betrekking op:

ML1/K/1	Oriëntatie op leren en werken
ML1/K/2	Basisvaardigheden
ML1/K/3	Leervaardigheden in het vak maatschappijleer
ML1/K/4	Cultuur en socialisatie
ML1/K/5	Sociale verschillen
ML1/K/6	Macht en zeggenschap
ML1/K/7	Beeldvorming en stereotypering

PTA Maatschappijleer 2021-2022 Leerweg: Theoretische leerweg					
Periode	Eindtermen/deeltaken: wat moet je kennen en kunnen?	Inhoud onderwijsprogramma; wat ga je hiervoor doen?	Toetsvorm, -duur (en evt. toetscode)	Herkansing ja/nee?	Weging
1	<p>ML1/K/1 Oriëntatie op leren en werken</p> <ul style="list-style-type: none"> Oriëntatie op de eigen loopbaan en het belang van maatschappijleer in de maatschappij. De kandidaat kan de rol en het belang aangeven van politieke en sociale kennis en vaardigheden in discussie over maatschappelijke vraagstukken. <p>ML1/K/2 Basisvaardigheden</p> <ul style="list-style-type: none"> De kandidaat kan basisvaardigheden toepassen die betrekking hebben op communiceren, samenwerken, informatie verwerven en verwerken. <p>ML1/K/3 Leervaardigheden in het vak maatschappijleer</p> <ul style="list-style-type: none"> De kandidaat kan met betrekking tot een maatschappelijk vraagstuk; 	<p>ML1/K/1 Zich bewust worden van de eigen achtergrond, interesses, motivatie, sterke en zwakke punten door terug te kijken op eigen ervaringen en deze schriftelijk, mondeling en/of beeldend weer te geven.</p> <p>ML1/K/2 Teksten begrijpend lezen, in gesprekken passende verbale en non-verbale middelen kiezen, eigen standpunt verdedigen, je aan afspraken en regels houden, het geven en incasseren van feedback.</p> <p>ML1/K/3 Uitleggen waarom iets een maatschappelijk probleem is en de betrokkenen bij dit probleem kunnen benoemen. Benoemen welke belangen/normen/waarden de betrokkenen hebben. Verschillen kunnen aangeven in vroeger en nu. Uitleggen hoe de overheid/politieke partijen problemen willen oplossen.</p>	<p>MA-T301</p> <p>Praktische opdracht in periode</p> <p>Analyse van een maatschappelijk probleem</p> <p>Toetsduur: circa 5 uur</p>	Nee	1

	<ul style="list-style-type: none"> - principes en procedures van de benaderingswijze van het vak maatschappijleer toepassen - een standpunt innemen en hier argumenten voor geven. 				
1	<p>ML1/K/6 Macht en zeggenschap</p> <ul style="list-style-type: none"> • De kandidaat kan vormen van macht en machtsmiddelen herkennen, beschrijven en verklaren. • De kandidaat kan beschrijven en uitleggen hoe regels het samenleven van mensen mogelijk maken. • De kandidaat kan beschrijven en uitleggen welke mogelijkheden burgers hebben om invloed uit te oefenen op de politiek, kan kenmerken van een parlementaire democratie benoemen, herkennen en toelichten. • De kandidaat kan beschrijven en uitleggen wanneer gedrag ook crimineel gedrag is en welke oorzaken en risicofactoren van criminaliteit we kunnen onderscheiden. • De kandidaat kan het proces van verdachte tot veroordeling in chronologische volgorde 	<p>We behandelen de stof uit het lesboek:</p> <p>Hoofdstuk 1:wat is maatschappijleer blz. 8 t/m 17</p> <p>Hoofdstuk 3:politiek blz. 32 t/m 53</p> <p>Hoofdstuk 9:criminaliteit blz. 136 t/m 153</p> <p>ML1/K/6 Uitleggen hoe machtsmiddelen werken en de verschillen tussen formele en informele macht kunnen onderscheiden. Uitleggen waarom regels (geschreven/ongeschreven) nodig zijn. Belangrijkste verschillen tussen politieke partijen herkennen en verbanden leggen met politieke stromingen. Verschillen tussen democratie en dictatuur herkennen en beoordelen of er sprake is van een democratie/dictatuur in een gegeven situatie. Voorbeelden kunnen geven van grondrechten en het verband tussen grondrechten en democratie kunnen uitleggen. Kunnen uitleggen en onderscheiden wat gevolgen zijn als men geschreven regels overtreedt.</p>	<p>MA-T302</p> <p>Schriftelijke toets in toetsweek</p> <p>‘Macht en zeggenschap’</p> <p>Toetsduur: 50 minuten</p>	Ja	1

	<p>plaatsen en benoemen welke rollen er betrokken zijn bij een rechtszaak.</p> <ul style="list-style-type: none"> De kandidaat kan vanuit politiek ideologisch perspectief benoemen wat de verschillen zijn tussen de preventie of repressie van criminaliteit. 				
Periode	Eindtermen/deeltaken: wat moet je kennen en kunnen?	Inhoud onderwijsprogramma; wat ga je hiervoor doen?	Toetsvorm, -duur (en evt. toetscode)	Herkansing ja/nee?	Weging
2	<p>ML1/K/2 Basisvaardigheden</p> <ul style="list-style-type: none"> De kandidaat kan basisvaardigheden toepassen die betrekking hebben op communiceren, samenwerken, informatie verwerven en verwerken. <p>ML1/K/6 Macht en zeggenschap</p> <ul style="list-style-type: none"> De kandidaat kan vormen van macht en machtsmiddelen herkennen, beschrijven en verklaren. De kandidaat kan beschrijven en uitleggen hoe regels het samenleven van mensen mogelijk maken. De kandidaat kan beschrijven en uitleggen welke mogelijkheden burgers 	<p>Je gaat in samenwerking met één of meerdere klasgenoten een spel maken. Hierbij kun je denken aan een bordspel (ganzenbord, triviaant etc.) een kaartspel (kwartet, 30 seconds etc.) of andere varianten van spellen.</p> <p>Bij de uitwerking van het spel moet je de theorie van hoofdstuk 4 en eventueel hoofdstuk 8 toepassen. Jouw spel heeft dus betrekking op de lesstof. Je maakt dit spel zelf compleet met een spelershandleiding, het bord/de kaarten, pionnen, alles erop en eraan.</p> <p>Je spel zal worden beoordeeld op: lay-out, inhoud en of het gebruiksvriendelijk is. We gaan het spel ook daadwerkelijk spelen op school.</p>	<p>MA-T303</p> <p>Praktische opdracht “ontwerp je eigen spel” inleveren in de laatste lesweek</p> <p>Toetsduur: circa 25 uur</p>	Nee	1

	<p>hebben om invloed uit te oefenen op de politiek, kan kenmerken van een parlementaire democratie benoemen, herkennen en toelichten.</p>				
2	<p>ML1/K/1 Oriëntatie op leren en werken</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oriëntatie op de eigen loopbaan en het belang van maatschappijleer in de maatschappij. • De kandidaat kan eigen waarden en normen verwoorden ten aanzien van betaalde en onbetaalde arbeid en zorgtaken <p>ML1/K/3 Leervaardigheden in het vak maatschappijleer</p> <ul style="list-style-type: none"> • De kandidaat kan met betrekking tot een maatschappelijk vraagstuk; <ul style="list-style-type: none"> - principes en procedures van de benaderingswijze van het vak maatschappijleer toepassen - een standpunt innemen en hier argumenten voor geven. <p>ML1/K/5 Sociale verschillen</p> <ul style="list-style-type: none"> • De kandidaat kan met voorbeelden beschrijven wat sociale verschillen zijn en hoe die veroorzaakt worden. 	<p>We behandelen de stof uit het lesboek:</p> <p>Hoofdstuk 4:Nederland & de wereld Blz. 56 t/m 67</p> <p>Hoofdstuk 8: werk blz. 120 t/m 135</p> <p>ML1/K/1 De betekenis verwoorden van een mogelijke arbeidsrol voor zichzelf en anderen.</p> <p>ML1/K/2 Teksten begrijpend lezen, in gesprekken passende verbale en non-verbale middelen kiezen, eigen standpunt verdedigen, je aan afspraken en regels houden, het geven en incasseren van feedback.</p> <p>ML1/K/3 Uitleggen hoe de overheid of hoe de politiek problemen willen oplossen.</p> <p>ML1/K/5 Voorbeelden geven van sociale ongelijkheid (arm-rijk, veel of weinig aanzien, macht). Uitleggen dat ongelijkheid ontstaat doordat er verschillen zijn in opleiding, sociaal milieu, sekse, afkomst etc. Uitleggen dat de plaats die iemand</p>	<p>MA-T304</p> <p>Schriftelijke toets in toetsweek</p> <p>“Sociale verschillen”</p> <p>Toetsduur: 50 minuten</p>	Ja	1

	<ul style="list-style-type: none"> • De kandidaat kan beschrijven en uitleggen hoede plaats van een mens op de maatschappelijk ladder kan veranderen (sociale mobiliteit) • De kandidaat kan beschrijven en uitleggen dat mensen vanuit hun maatschappelijke posities belangen hebben en hoe daardoor conflicten kunnen ontstaan. • De kandidaat kan overheidsbeleid ten aanzien van sociale ongelijkheid beschrijven en verklaren en hierbij gebruik maken van het begrip "verzorgingsstaat". • De kandidaat kan de begrippen globalisering en wereldburgerschap definiëren en toepassen. • De kandidaat kan de internationale organisaties waar Nederland deel van uitmaakt, benoemen en onderscheiden qua functies. Daarnaast kan de kandidaat bevoegdheden en macht van deze organisaties toelichten. 	<p>heeft op de maatschappelijke ladder afhangt van eigen inspanningen, maar ook van hoe anderen denken over de functie die iemand heeft of de groep waartoe iemand behoort. Voorbeelden geven van oorzaken voor het stijgen of dalen op de maatschappelijke ladder. Voorbeelden kunnen geven overheidsmaatregelen en uitkunen leggen dat deze maatregelen de positie van groepen in de samenleving kunnen verbeteren. Benoemen hoe politieke partijen over deze maatregelen denken en wat hierbij verschillen zijn.</p>			
--	--	---	--	--	--

Periode	Eindtermen/deeltaken: wat moet je kennen en kunnen?	Inhoud onderwijsprogramma; wat ga je hiervoor doen?	Toetsvorm, -duur (en evt. toetscode)	Herkansing ja/nee?	Weging
3	<p>ML1/K/4 Het leren van normen, waarden, gewoontes en tradities. Voorbeelden geven van manieren waarop mensen leren. Aan kunnen geven door wie mensen gesocialiseerd worden (media, ouders, vrienden, school etc.) Verschillen tussen groepen herkennen (dominante cultuur versus subcultuur).</p> <p>ML1/K/7 Het verschil tussen feiten en meningen kunnen onderscheiden, voorbeelden van traditionele opvattingen over jongens en meisjes die door de media en/of opvoeding kunnen worden overgedragen herkennen en de rolverdeling tussen mannen en vrouwen van nu en vroeger vergelijken evenals de vergelijking in Nederland en in andere landen.</p>	<p>In deze PO wordt van de kandidaten gevraagd een presentatie te geven over één persoon uit de groep van Typisch Nederlands, een televisieprogramma van de NPO. Elke leerling krijgt één persoon toegewezen waar hij/zij de opdracht over maakt.</p> <p>De docent wijst de personen zo toe aan leerlingen dat zij zich moeten verdiepen in mensen met een andere (sub)culturele achtergrond dan zij zelf. Deze praktische opdracht past bij de exameneenheden Cultuur en socialisatie (K/4) en Beeldvorming en stereotypering (K/7).</p>	<p>MA-T305</p> <p>Praktische opdracht "Typisch Nederlands?"</p> <p>Toetsduur: circa 8 uur</p>	Nee	1
3	<p>ML1/K/1 Oriëntatie op leren en werken</p> <ul style="list-style-type: none"> Oriëntatie op de eigen loopbaan en het belang van maatschappijleer in de maatschappij. De kandidaat kan eigen waarden en normen verwoorden ten aanzien van betaalde en onbetaalde arbeid en zorgtaken <p>ML1/K/2 Basisvaardigheden</p> <ul style="list-style-type: none"> De kandidaat kan basisvaardigheden toepassen die betrekking hebben op 	<p>We behandelen de stof uit het lesboek:</p> <p>Hoofdstuk 2: jongeren Blz. 20 t/m 31</p> <p>Hoofdstuk 6: pluriforme samenleving blz. 84 t/m 101</p> <p>ML1/K/1 Zich bewust worden van de eigen achtergrond, interesses, motivatie, sterke en zwakke punten door terug te kijken op eigen ervaringen en deze schriftelijk, mondeling en/of beeldend weer te geven.</p>	<p>MA-T306</p> <p>Schriftelijke toets in toetsweek</p> <p>'Cultuur en socialisatie'</p>	Ja	1

	<p>communiceren, samenwerken, informatie verwerven en verwerken.</p> <p>ML1/K/3 Leervaardigheden in het vak maatschappijleer</p> <ul style="list-style-type: none"> De kandidaat kan met betrekking tot een maatschappelijk vraagstuk; <ul style="list-style-type: none"> - principes en procedures van de benaderingswijze van het vak maatschappijleer toepassen - een standpunt innemen en hier argumenten voor geven. <p>ML1/K/4 Cultuur en socialisatie</p> <ul style="list-style-type: none"> De kandidaat kan beschrijven hoe een mens zich ontwikkelt tot lid van de samenleving en de invloed van het socialisatieproces herkennen en beschrijven. De kandidaat kan uitleggen dat mensen bij een subcultuur (willen) horen en dat elke subcultuur invloed heeft op het socialisatieproces. De kandidaat kan de rol van het onderwijs (als socialiserende instantie) beschrijven in de ontwikkeling van een mens als lid van de samenleving. De kandidaat kan uitleggen dat Nederland een pluriforme samenleving heeft, hoe deze ontstaan is en wat dit inhoudt. De kandidaat kan uitleggen dat er binnen de pluriforme samenleving 	<p>ML1/K/2 Teksten begrijpend lezen, in gesprekken passende verbale en non-verbale middelen kiezen, eigen standpunt verdedigen, je aan afspraken en regels houden, het geven en incasseren van feedback.</p> <p>ML1/K/3 Uitleggen hoe de overheid of hoe de politiek problemen willen oplossen. .</p> <p>ML1/K/4 Het leren van normen, waarden, gewoontes en tradities. Voorbeelden geven van manieren waarop mensen leren. Aan kunnen geven door wie mensen gesocialiseerd worden (media, ouders, vrienden, school etc.) Verschillen tussen groepen herkennen (dominante cultuur versus subcultuur).</p>	<p>Toetsduur: 50 minuten</p>		
--	--	--	-------------------------------------	--	--

	sprake is van ongelijkheid en discriminatie en kan hier voorbeelden bij geven.				
--	--	--	--	--	--

Periode	Eindtermen/deeltaken: wat moet je kennen en kunnen?	Inhoud onderwijsprogramma; wat ga je hiervoor doen?	Toetsvorm, -duur (en evt. toetscode)	Herkansing ja/nee?	Weging
4	<p>ML1/K/2 Basisvaardigheden</p> <ul style="list-style-type: none"> De kandidaat kan basisvaardigheden toepassen die betrekking hebben op communiceren, samenwerken, informatie verwerven en verwerken. <p>ML1/K/3 Leervaardigheden in het vak maatschappijleer</p> <ul style="list-style-type: none"> De kandidaat kan met betrekking tot een maatschappelijk vraagstuk; <ul style="list-style-type: none"> - principes en procedures van de benaderingswijze van het vak maatschappijleer toepassen - een standpunt innemen en hier argumenten voor geven. 	<p>Je gaat aan de slag met het maken van een poster..</p> <p>De poster omvat twee thema's: mediawijsheid en klimaatverandering.</p> <p>Leerlingen kunnen: - informatie verwerken: bronnen op waarde schatten;</p> <ul style="list-style-type: none"> - beschrijven welke rol media spelen bij de beeldvorming over een bepaald probleem; - beschrijven hoe mensen bij het vormen van hun mening beïnvloed worden door de media; - beschrijven hoe burgers invloed op de politiek kunnen uitoefenen via de media; - uitleggen waarom iets een maatschappelijk probleem is; - een standpunt innemen met betrekking tot een actueel vraagstuk en hier argumenten voor geven. 	<p>MA-T307</p> <p>Praktische opdracht in periode</p> <p>Bogus de IJsbeer</p> <p>Toetsduur: circa 4 uur</p>	Nee	1

	<p>ML1/K/7 Beeldvorming en stereotypering</p> <ul style="list-style-type: none"> De kandidaat kan aangeven dat selectieve waarneming een rol speelt in het proces van beeld- en meningsvorming. 				
4	<p>ML1/K/1 Oriëntatie op leren en werken</p> <ul style="list-style-type: none"> Oriëntatie op de eigen loopbaan en het belang van maatschappijleer in de maatschappij. De kandidaat kan eigen waarden en normen verwoorden ten aanzien van betaalde en onbetaalde arbeid en zorgtaken <p>ML1/K/7 Beeldvorming en stereotypering.</p> <ul style="list-style-type: none"> De kandidaat kan uitingen van vooroordelen en beeldvorming ten aanzien van mannen en vrouwen in de samenleving herkennen. De kandidaat kan beschrijven hoe men uitingen van vooroordelen en discriminatie tegemoet kan treden vanuit het beginsel van gelijkwaardigheid en respect. 	<p>We behandelen de stof uit het lesboek:</p> <p>Hoofdstuk 5: Media Blz. 70 t/m 83</p> <p>Hoofdstuk 7: relaties Blz. 104 t/m 117</p> <p>ML1/K/1 Zich bewust worden van de eigen achtergrond, interesses, motivatie, sterke en zwakke punten door terug te kijken op eigen ervaringen en deze schriftelijk, mondeling en/of beeldend weer te geven.</p> <p>ML1/K/2 Teksten begrijpend lezen, in gesprekken passende verbale en non-verbale middelen kiezen, eigen standpunt verdedigen, je aan afspraken en regels houden, het geven en incasseren van feedback. Bronnen zoeken, op waarde schatten, kiezen en ordenen. Samenwerken, overleggen, onderhandelen en taken verdelen. Presenteren en informatie verwerken. Mediawijsheid, bewustwording van eigen handelen op social media.</p> <p>ML1/K/3 Uitleggen hoe de overheid of hoe de politiek problemen willen oplossen.</p>	<p>MA-T308</p> <p>Schriftelijke toets in toetsweek</p> <p>'Beeldvorming en stereotypering</p> <p>Toetsduur: 50 minuten</p>	Ja	1

	<ul style="list-style-type: none"> • De kandidaat kan van een bepaald soort probleem beschrijven hoe de beeldvorming erover tot stand komt/ is gekomen. • De kandidaat kan uitleggen welke invloed media hebben en hoe je dat kunt zien.				
--	---	--	--	--	--